

Темпус ІV.

Опис програми.

1.1. Результати попередніх фаз програми

1.1.1. Незалежні оцінки

Остаточна оцінка другої фази програми Темпус (1994-2000) і оцінка половини третьої фази програми (2000-2006) були зроблені в період між жовтнем 2002 і вереснем 2003 років. Обидві доповіді підтвердили важливість та відповідність програми для підтримки реформи вищої освіти та її розвитку, так само як і дієвість її раціонального впливу та управлінських підходів.

Щодо всіх оціночних доповідей будь-ласка звертайтеся до сайту...

1.1.2. Дослідження

Окрім доповідей 2002 та 2003 років, чотири таких основних дослідження: щодо підтримки міжнародної співпраці у системі вищої освіти, співпраці на рівні університету як компанії, якості вищої освіти та впливу програми – всі показали відповідність програми і підтвердили раціональність її основних цілей. Дані дослідження можна знайти на .....

1.2. Управління

Пропозиції щодо Спільних проектів та Структурних заходів будуть отримані та розглянуті Агенцією the Education, Audiovisual and Culture (EACEA). Процес відбору буде проходити під відповідальністю Агенції the Education, Audiovisual and Culture (EACEA) за тісної співпраці з EuropeAid та the Directorate-General for Enlargement. The Directorate-General for Education and Culture Directorate-General for External Relations будуть також тісно залучені до процесу відбору.

2. ЦІЛІ, ТЕМИ ТА ПРІОРИТЕТИ

2.1. Цілі

2.1.1. Загальні цілі

Загальна мета програми – це зробити внесок у співпрацю в системі вищої освіти, яка б включала ЄС та країни-партнери ЄС в оточуючих ЄС географічних регіонах. Більш детально, програма допоможе розвивати волонтерську співпрацю відповідно до розвитку ЄС у сфері вищої освіти, що засновується на Лісабонській стратегії та Болонському процесі.

2.1.2. Специфічні цілі

Специфічні цілі програми Темпус такі:

- Просувати реформу та модернізацію вищої освіти у країнах-партнерах ЄС;
- Сприяти якості та ролі вищої освіти у країнах-партнерах ЄС;
- Вибудувати можливість інститутів вищої освіти у країнах-партнерах ЄС до міжнародної співпраці, постійного процесу модернізації та допомогти їм бути більш відкритими для суспільства загалом та для світу, включно;
  - запобігти фрагментації вищої освіти між країнами та між інститутами в одній країні;
  - посилити міждисциплінарність та трансдисциплінарність освіти;
  - посилити здатність випускників до працевлаштування;
  - зробити вищу освіту в європейському регіоні більш видимою та привабливою у світі;
- Надати поштовх взаємному розвитку людських ресурсів;
- Сприяти обопільному розумінню між людьми та культурами країн-членів ЄС та країн-партнерів ЄС;

Щодо регіону Західного Балканського півострова майбутня програма Темпус зробить внесок у приготуванні країн перед їх вступом до ЄС до їх участі у Lifelong Learning Programme.

2.2. Теми програми

Як було зазначено вище, програма Темпус 4 буде інструментом просування конвергенції з розвитком вищої освіти в ЄС. Таким чином, теми програми Темпус структуровані навколо основних компонентів модернізації вищої освіти в ЄС.

Теми співпраці структуровані у таких трьох блоках:

Реформа навчальних планів

- Модернізація навчальних планів в академічних дисциплінах, які визначені як пріоритетні у країнах-партнерах, шляхом використання the European Credit Transfer System (ECTS) (Європейська система трансферу кредитів), системи трьох циклів, визнання дипломів та наукових ступенів;

Реформа управління

- Управління університетом та послуги для студентів;
- Впевненість в якості;
- Інституційна та фінансова автономія та підзвітність;
- Рівний та відкритий доступ до вищої освіти;
- Розвиток міжнародної співпраці;

Вища освіта та суспільство

- Тренування не університетських викладачів;
- Розвиток партнерства з компаніями;
- Знання трикутника: освіта-дослідження-інновації;
- Тренування та курси для державних службовців (рівня міністерств, регіональної та локальної влади);
- Розвиток навчання протягом життя в суспільстві загалом;
- Кваліфікаційні основи

2.3. Національні пріоритети

Теми з вище перелічених блоків, обрані країною-партнером, стануть національними пріоритетами для цієї країни-партнера (дивись додаток 6 та 7)

Національні пріоритети було засновано у тісній співпраці між Комісіями ЄС та Міністерствами вищої освіти країн-партнерів. Національні пріоритети засновані для обох видів можливої співпраці – Спільні проекти та Структурні заходи, як це визначено у пункті 5.3. Національні пріоритети країни-партнера повинні відповідати національним проектам (тобто проекти, які включають інститути з лише однієї країни-партнера).

2.4. Регіональні пріоритети

Теми, які обрані у Додатках 8 та 9, ідентифікують регіональні пріоритети для країн-партнерів в межах відповідних географічних зон (дивись таблицю у секції 4.1.).

Регіональні пріоритети засновуються на політиці ЄС до співпраці з країнами-партнерами регіону, як це визначено у їх стратегічних документах, що стосуються 1) країн-сусідів, 2) країн на стадії приєднання до ЄС та 3) країн Центральної Азії. Регіональні пріоритети засновуються на обох видах можливої співпраці - Спільних проектах та Структурних заходах.

Мульти-державні проекти – проекти, які включають інститути з щонайменше двох країн-партнерів у комплексі, повинні поважати регіональні пріоритети та/або національні пріоритети країн-учасників. Це означає, що теми проектів повинні бути подані як регіональні пріоритети для кожної з країн-партнерів, що приймає участь, у одному регіоні, як це визначено у Додатках 8 та 9, або мета проекту повинна бути подана як національний пріоритет для кожної з країн-партнерів, що приймає участь, як це визначено у Додатках 6 та 7.

Міжрегіональна співпраця (між регіонами) є можливою у мультидержавних проектах за умови, що тема заявки подана як регіональний пріоритет або як національний пріоритет для всіх країн-партнерів, які беруть участь.

3. ДАТИ

3.1. Строки подачі заявки

Заявку потрібно подавати у електронному варіанті до такого строку 9 березня 2010, о 16.00 за середньоєвропейським часовим поясом

Максимальна тривалість проекту

В принципі, максимальна тривалість проекту складає **36 місяців** для обох видів можливої співпраці – Спільних проектів та Структурних заходів.

Ніякі заявки не будуть прийняті для проектів, які розраховані на більш довгий період, ніж передбачено у цілях цієї програми.

Як правило, ніяких виключень для періоду дії програми не може бути зроблених.

Однак, якщо після підписання контракту і початку проекту для інституту, що отримав грант стане неможливим через повні і належним чином пояснені причини поза їх контролем, виконати цей проект за пропонований період, то у такому випадку продовження періоду проекту може бути надане як виняток.

Максимальний термін продовження періоду проекту може бути на 12 додаткових місяців для обох видів можливої співпраці – Спільних проектів та Структурних заходів якщо цього просять до кінцевого терміну, який визначений у договорі щодо надання гранту. Максимальний термін періоду проекту буде 48 місяців для обох видів можливої співпраці – Спільних проектів та Структурних заходів.

3.2. Оголошення результатів процедури відбору – Отримання договору на грант

Всі заявники на грант будуть інформовані письмово про результати процесу відбору.

Обрані заявки будуть розглянуті щодо фінансової відповідності, у контексті чого Комісія може попросити відповідальних осіб надати додаткову інформацію та, якщо потрібно, фінансові гарантії.

Успішним та неуспішним заявникам буде повідомлено про результати відбору не пізніше ніж кінець жовтня 2010.

Планується, що обрані учасники отримають їхні договори для підпису у листопаді 2010.

Буде вислано листи включаючи форму для рекомендацій, які стосуються пропозицій для всіх заявників до кінця 2010 року.

Загалом, діяльність по обраному проекту повинна початися до 15 січня 2010.

Витрати, які буде нести заявник до початку періоду проекту, як визначено у договорі про надання гранту, не будуть розглядатися для покриття гранту.

4. ДОСТУПНИЙ БЮДЖЕТ

4.1. Регіональний розподіл бюджету

Загальний вказаний бюджет для спів фінансування проектів за цим грандом становить **53 мільйонів Євро**. Регіональний розподіл коштів поданий у таблиці внизу.

Регіон	Партнерські країни
Західні Балкани (відповідно до допомоги перед вступом до ЄС)	Албанія, Боснія-Герцоговина, Хорватія, Кошишня Югославська Республіка Македонія, Чорногорія та Сербія так само

17.7 мільйонів Євро	як і Косово
Південний Сусідній Регіон (як партнерське європейське сусідство)	Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Марокко, окупована Палестинська територія, Сирія, Туніс
11.4 мільйона євро	
Східний Сусідній Регіон (як партнерське європейське сусідство)	Арменія, Азейбарджан, Беларусь, Грузія, Молдова, Російська Федерація, Україна
11.4 мільйона євро	
Двостороннє партнерство (як партнерське європейське сусідство)	Російська Федерація
8 мільйонів євро	
Центральна Азія (як розвиток співпраці)	Казахстан, Киргизія, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан
4.5 мільйона євро	

Європейська Комісія залишає за собою право не розподіляти всі наявні фонди. Крім того, хоча збалансоване географічне представництво буде обдумане у обраних проектах (наприклад, фінансовані проекти, які включають кожен партнерську країну), основним фактором визначення кількості проектів, які фінансуються для кожної країни, буде рівність.

4.2. Розмір гранту

Мінімальний розмір гранту для обох видів можливої співпраці – Спільних проектів та Структурних заходів буде 500 000 Євро. Максимальний розмір гранту становитиме 1 500 000 євро. Мінімальний розмір гранту в 300 000 євро для національних проектів (для обох видів можливої співпраці – Спільних проектів та Структурних заходів) – для Косово, Чорногорії та п'яти країн Центральної Азії.

Вищезазначені суми визначають розмір фінансування, яке може бути запрошене від програми Темпус. А це, частина бюджету гранту, яку не потрібно плутати з загальним бюджетом програми.

Часові рамки проекту та розмір гранту повинні бути чітко пропорційні об'єму проекту та кількості інститутів країн-партнерів, які залучені до партнерства.

Приблизно 65 проектів буде профінансовано програмою Темпус.

4.3. Грант та пропорції спів-фінансування

Фінансовий внесок від Комісії не може перевищувати 90% від загальної кількості можливих прямих витрат. Спів-фінансування в мінімум 10% від загальної кількості можливих прямих витрат є необхідним. Погашення непрямих витрат (наприклад, накладні та адміністративні витрати), максимальна сума в 7% від загальної кількості можливих прямих витрат може бути додана до вищезазначеного.

4.4. Правила

- Рішення Фінансування, які були прийняті Комісією у 2008 році і які засновують програму Темпус 4 в межах Інструменту допомоги перед вступом до ЄС, Інструменту європейської політики сусідства та партнерства та Інструменту розвитку співпраці.
- Акт Ради (ЄС, Євроатом) № 1605/2002 від 25 червня 2002 року щодо Фінансового Регулювання, що стосується загального бюджету ЄС, яке нещодавно було модифіковано Актом Ради (ЄС, Євроатом) № 1995/2006 від 13 грудня 2006 року.
- Акт Комісії (ЄС, Євроатом) № 2342/2002 від 23 грудня 2002 року, що засновує детальні правила впровадження Акту Ради (ЄС, Євроатом) № 1605/2002 щодо Фінансового Регулювання, що стосується загального бюджету ЄС, яке нещодавно було модифіковано Актом Комісії № 478/2007 від 23 грудня 2007 року.

5. КРИТЕРІЇ ВІДПОВІДНОСТІ

Заявки, які відповідають наступним критеріям, будуть детально проаналізовані з академічної, технічної та фінансової точки зору.

5.1. Заклади/типи установ, які отримують грант

5.1.1. Заявники на отримання гранту, які відповідають критеріям

Заявник на отримання гранту – це інституція, яка подає заявку на отримання гранту Темпус шляхом подачі заявки від імені всіх партнерів у комплексі/партнерстві. Через їх юридичних представників вони є відповідальними за адміністрування гранту та координацію програми роботи через їх визначеного координатора. (Як тільки проект обирають для надання гранту, заявник стає таким, якому надано грант відповідно до юридичної термінології).

Для того, щоб підходити для отримання гранту, заявник має відповідати наступним критеріям:

- (1) Заявник має бути юридичною особою в ЄС або в країні-партнері програми Темпус.
- (2) Заявник для Спільних Проектів повинен бути:
  - Державним чи приватним закладом вищої освіти, який є визнаним на державному рівні;

Для цілей цього проекту заклади вищої освіти визначаються як всі типи визнаних на державному рівні закладів післяшкільної освіти або професійного тренування, які пропонують, в межах вищого рівня освіти чи тренування, кваліфікації чи дипломи такого рівня, незалежно від того, які ці установи називаються («Університет», «Політехніка», «Колледж», «Інститут» тощо).

Університети ЄС, які подають заявку на грант програми Темпус, повинні належати до Хартії Університетів Еразмус.

- Асоціації, організації інституцій вищої освіти, які віддані справі просування, покращення та реформування системи вищої освіти так само як співпраці в межах Європи та між Європою та іншими частинами світу. Якщо такі асоціації, організації також займають інші сектори освіти та тренування, основною ціллю їх діяльності повинна бути вища освіта.

- (3) Заявники для Структурних заходів повинні бути:

- Юридичні особи як зазначено вище у (2);
- Національні або міжнародні організації ректорів, викладачів або студентів;

- (4) Всі юридичні особи, про яких зазначено вище (у (2) та (3)), повинні бути юридично засновані більш ніж 5 років, а також вони повинні подати копію їх статей організації та асоціації та офіційний сертифікат юридичного реєстрування.

- (5) Всі заявники повинні подати **листи – індосаменти** від кожного з **юридичних представників партнерів проекту**, які підтверджують їх згоду брати участь у проекті.

- Якщо партнер проекту є закладом вищої освіти, листи – індосаменти повинні бути підписаними ректором, проректором, президентом чи віце-президентом;
- Якщо партнер є іншим видом юридичної особи, листи – індосаменти повинні бути підписаними найвищим офіційним представником цього закладу, тобто генеральним секретарем, головою, виконавчим директором або їх заступниками.

5.1.2. Партнери на отримання гранту, які відповідають критеріям

Партнер проекту Темпус є інституцією або організацією, що бере участь у проекті (як визначено у 5.1.3.), робить активний внесок у програму і, таким чином, отримує частку бюджету. Але він не є заявником гранту і таким, якому надається грант, і який управляє фінансами проекту та робочою програмою проекту.

Такі юридичні особи, які залучені до вищої освіти, мають право брати участь у програмі Темпус як партнери до інститутів заявника, про що було зазначено вище:

- Ректорські, викладацькі або студентські організації;
- Неурядові організації;
- Соціальні партнери або організації тренування;
- Комерційні палати, трудові організації або інші публічні чи приватні професійні організації;
- Приватні чи публічні установи;
- Дослідницькі інститути.

Органи державного управління (міністерства, інші національні, регіональні та локальні адміністрації) або урядові організації можуть бути «асоційованими партнерами» в проекті, але не можуть отримувати фінансування від гранту, за винятком покриття витрат на дорогу та добових. Це стосується обох як Спільних Проектів, так і Структурних Заходів.

Індивідуальні експерти з поза меж партнерства можуть бути запрошеними до участі у заходах проекту за умови, що їх участь є виправданою та допоможе всім партнерам у досягненні цілей проекту, і що конкретно їх експертиза не може бути знайдена в будь-якому з інститутів-партнерів.

5.1.3. Партнерства на отримання гранту, які відповідають критеріям

5.1.3.1. СПІЛЬНІ ПРОЕКТИ (СП)

Спільні Проекти мають на меті покращення ситуації у інституціях вищої освіти в одній чи більше країнах-партнерах.

Національні проекти

Національні проекти направлені на отримання вигоди в одній країні-партнері ЄС та будуть зосередженими на національних пріоритетах, які визначені для даної країни.

Для національних проектів, заявки-пропозиції можуть бути подані як група інституцій, яка включає:

- **Щонайменше три** інституції вищої освіти з країни-партнера ЄС (у випадку Чорногорії та Косово, у зв'язку з невеликим розміром сектору вищої освіти, одного університету буде достатньо),
- **Щонайменше три** інституції від ЄС, кожна з різних країн-членів ЄС.

Мульти-державні проекти

Мульти-державні проекти націлені на отримання вигоди для більш ніж однієї країни-партнера ЄС. Вони сконцентруються на звертання до національних пріоритетів, які є спільними для всіх країн-партнерів в межах конкретного регіону (дивись Додатки 8 та 9). Вони також можуть звертатися до національних пріоритетів, які є спільними для кожної з країн-партнерів ЄС, які є учасниками.

Мульти-державні проекти можуть залучати країни-партнери ЄС з інших регіонів за умови, що тема заявки-пропозиції на грант визначена як регіональний або національний пріоритет для всіх країн-партнерів ЄС, які беруть участь.

Для мульти-державних проектів, заявки-пропозиції повинні бути подані групами інституції, які включають:

- **Щонайменше два** заклади вищої освіти з кожної з країн-партнерів ЄС, які беруть участь к проекті (мінімум дві країни-партнери ЄС) (за винятком Чорногорії та Косово, у зв'язку з невеликим розміром сектору вищої освіти, одного університету буде достатньо)
- **Щонайменше три** заклади вищої освіти, кожний з різних країн-членів ЄС.

5.1.3.2. СТРУКТУРНІ ЗАХОДИ (СЗ)

Проекти Структурних Заходів направлені на покращення системи вищої освіти загалом в одній або більше країнах-партнерах ЄС. Це означає, що цілі проекту можуть бути направленими на, наприклад, національні закони, організацію, координацію, акредитацію, оцінку, управління тощо на національному рівні.

Такі самі умови для відповідності критеріям участі у партнерстві, які було зазначено у 5.1.3.1 відносяться до Структурних Заходів з **додатковою умовою**:

- Міністерство або міністерства вищої освіти в країні або країнах-партнерах ЄС повинні бути залученими як **«асоційовані партнери»** в проекті Структурних Заходів. **«Асоційовані партнери»** проектів не можуть отримувати фінансування від гранту, за винятком покриття витрат на дорогу та добових.

5.1.4. Інституції, які не відповідають критеріям подання заявки на грант

- Юридичні особи, які втілювали проект Темпус за останні два роки і який **було перервано** Комісією за **невідповідність** з встановленими правилами та вимогами, **не можуть** подавати заявку на грант.
- **Фізичні особи не можуть** подавати на грант.
- Партнери, які не подали листи – індосаменти, не можуть подавати на грант.
- Партнери, чії листи – індосаменти не відповідають формальним вимогам моделі такого листа, не можуть брати участь у програмі.
- Заявки-пропозиції для Структурних Заходів, які не включають участі Міністерства вищої освіти як «асоційованого партнера», не можуть брати участь у програмі.

5.1.5. Інституція, яка отримує грант

Якщо Європейська Комісія надасть грант для інституції або організації, яка подавала заявку на отримання гранту, ця інституція або організація (через її юридичне представництво) стає такою, що **отримує грант**. Інституція, що отримує грант, підписує договір-згоду на отримання гранту з Європейською Комісією та, відповідно, юридично відповідальна за адміністрування програми Темпус у відповідності з планами, які вона презентувала у заявці на грант, та відповідно до термінів, на які грант було надано.

Особа, яка зазначена в формі-заявці як координатор проекту в інституції, яка отримала грант, є відповідальною за організацію, координацію та моніторинг діяльності проекту, а також за подання звітів за результатами діяльності.

5.2. Країни, які відповідають критеріям участі у гранті

Існують чотири групи країн, які відповідають критеріям участі у гранті:

- 27 країн-членів ЄС;
- 6 країн регіону Західних Балкан (включаючи Косово);
- 16 країн Південного та Східного сусіднього з ЄС регіону та Російської Федерації;

- 5 країн Центральної Азії.

Юридичні особи з таких п'яти країн мають право брати участь у програмі Темпус, але **лише за умови самофінансування** проекту:

- Туреччина
- Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія.

Країни, які не наведені вище, не мають права брати участь у проекті.

5.3. Діяльність, що відповідає критеріям участі у гранті

Діяльність та її результати, які описані у заявці-поданні на отримання гранту, мають бути такими, що повинні принести користь країнам-партнерам ЄС, їх системі вищої освіти та інститутам вищої освіти. Роль інститутів країн-членів ЄС полягає у внеску щодо реалізації цих цілей; таким чином, потреби інститутів ЄС як таких не повинні впливати на зміст проекту.

Два види діяльності є можливими в межах гранту Темпус.

5.3.1. Спільні Проекти (СП)

Спільні Проекти є заснованими на мультирівневому партнерстві головним чином між інститутами вищої освіти в ЄС та у країнах-партнерах ЄС. Вони також можуть включати партнерів з неакадемічної галузі з метою посилення зв'язків з суспільством. Спільні Проекти мають на меті передачу досвіду та знань між інститутами вищої освіти в країнах-членах ЄС та між інститутами вищої освіти у країнах-партнерах ЄС, а також між інститутами вищої освіти у країні-партнері ЄС з метою модернізації університетських навчальних планів та управління. Спільні Проекти мають продемонструвати, що вони засновані на результатах попередніх проектів Темпус і, якщо це стосується, тієї роботи, яка була проведена у рамках внутрішніх програм ЄС (основним чином тематичні зв'язки в межах програми Еразмус та Програм Навчання Протягом Життя). Для інформації про попередні проекти Темпус, які були проведені в країні-партнері ЄС, заявник повинен звернутися до сайту програми Темпус та відповідного Національного Офісу Програми Темпус, контакти яких також наведені на сайті програми Темпус .....

Спільні Проекти впроваджуються на інституційному рівні та можуть ставити за мету досягнення таких цілей:

5.3.1.1. Реформа навчальних планів

- Адаптація, модернізація та реструктуризація існуючих навчальних планів; розробка, тестування, заснування та акредитування нових навчальних планів, а також розповсюдження результатів. Реформа навчальних планів повинна бути направлена на зміст, структуру, методи навчання та використовувати нові навчальні матеріали у відповідності з європейськими планами модернізації для системи вищої освіти (Лісабонська стратегія, Болонський процес);
- Розробляти та встановлювати навчальні програми з подвійними або багаторівневими навчальними ступенями¹ або спільними ступенями²;
- Встановлювати договори про визнання між інститутами вищої освіти в країнах-членах ЄС та у країнах-партнерах ЄС;

¹ «Подвійні або багаторівневі навчальні ступені» означають два або більше національні дипломи, які видали два або більше інститути вищої освіти та які офіційно визнаються в тих країнах, де розташовані ті інститути, що надали ступінь.

² «Спільні ступені» означають єдиний диплом, який видано щонайменше двома інститутами вищої освіти, які пропонують інтегровану програму та які визнаються офіційно в країнах, де розташовані ті інститути, що надали ступінь.

- Нові розроблені курси повинні бути структуровані відповідно до три циклічної системи та використовуючи Європейську Систему Трансферу Кредитів та визнання ступенів;

Проекти з реформування навчальних планів повинні включати тренування викладачів та звертатися до пов'язаних питань, таких як: забезпечення якості та підвищення працевлаштування випускників через зв'язки з ринком праці.

Викладання нових та оновлених курсів повинно розпочатися під час терміну проекту з відповідною кількістю студентів та перекваліфікованих викладачів, а також повинна займати щонайменше одну третину часу дії проекту.

Навчання та перекваліфікація під час реформування навчальних планів повинна також включати адміністративний персонал такий як: бібліотекарі, лаборанти, представники комп'ютерного забезпечення.

5.3.1.2. Реформа управління

- Повинна ставити за мету здатність, менеджмент та управління інститутом вищої освіти та/ або пов'язаних з ними інституцій (наприклад, студентські організації інституту);
- Повинна просувати культуру стандарту якості з погляду на критерії розвитку та методологію, які підтримуються між інститутами вищої освіти; проекти підтримки стандарту якості не повинні бути зосередженими на академічну дисципліну;

5.3.1.3. Вища освіта та суспільство

- З метою посилення ролі інститутів вищої освіти в суспільстві загалом; засновуючись на їх академічних знаннях та досвіді як освітніх спеціалістів, підсилити їх внесок у розвиток навчання протягом життя;
- Звертатися до «трикутника знання» освіти, дослідження та інновацій на рівні університету;
- Сприяти зв'язкам між інститутами вищої освіти та ринком праці, включаючи просування та створення або підтримка початкових бізнес проектів.

Для всіх тирів проектів, які були описані вище, тренування та перекваліфікація може включати викладацький склад, техніків, університетських адміністраторів та управлінців.

Кожна заявка-проект повинна демонструвати як результати проекту будуть розповсюджені на відповідні групи, на які направлений проект.

Програма Темпус як програма сприяння співпраці між інститутами **не направлена** на широкий доступ та мобільність студентів. Спільні Проекти можуть лише включати **невеликі за об'ємом** та **короткі за терміном** проекти мобільності для студентів, персоналу університету та офіційним представникам партнерських юридичних осіб **за умови**, що мобільність допомагає досягнути цілей проекту.

Періоди навчання для студентів у партнерських інститутах на умовах багаторівневого партнерства повинна бути академічно визнаною та на умовах пере зарахування кредитів між інститутами.

Проекти можуть пропонувати мобільність також у формі стажування або перекваліфікації у партнерському інституті або юридичній особі, що не належить до партнерства.

5.3.2. СТРУКТУРНІ ЗАХОДИ (СЗ)

Проекти Структурних Заходів повинні бути розробленими для підтримки структурної реформи **системи вищої освіти** та стратегічних меж розвитку **на національному рівні**, що засновані на пріоритетах, визначених компетентними владними структурами країн-партнерів.

Структурні Заходи повинні бути направлені на досягнення:

- Розвитку та реформи структури національної вищої освіти та систем у партнерських країнах. Це включає заснування представницьких органів, організацій або асоціацій;
- Сприяти рівності, відповідності структур вищої освіти в країнах-партнерах ЄС, а також підвищити їх відповідність з розвитком ЄС. Це може включати заснування органів, механізмів або агенцій для забезпечення якості вищої освіти; оцінка викладача, програми або інституту; акредитація, політика управління тощо;
- Забезпечити підтримку зв'язків між інститутами вищої освіти або з національними чи міністерськими робочими групами щодо реформи вищої освіти. Це може включати навчання та іншу подібну діяльність, комісії з розробки концепції реформ, підготовки чорнових текстів для нового регулювання системи вищої освіти, програми з розвитку персоналу вищої освіти тощо.

Залежно від регіональних та національних пріоритетів, Структурні Заходи можуть звертатися до таких питань, які є також пріоритетними для плану модернізації вищої освіти ЄС:

5.3.2.1. Реформа управління

Наприклад,

- Національна сертифікаційна та кваліфікаційна система;
- Прийняття студентів до навчання в університеті, студентські сервіси та участь;
- Ліцензування та акредитація;
- Розвиток національних стандартів забезпечення стандартів якості, приймаючи до уваги звернення до стандартів якості та, які були розроблені на міністерській конференції у м. Берген у травні 2005 року (Болонський процес);
- Юридичні питання, які включають автономію, підзвітність та фінансування системи вищої освіти;

5.3.2.2. Вища освіта та суспільство

Наприклад,

- Зв'язки між загальною системою вищої освіти та підвищеного рівня професійної освіти та між системою тренування та перекваліфікації;
- Національні дії для розвитку та підтримки трикутника знання, дослідження та інновацій;
- Можливості будівництва державного управління для розвитку політики реформ та правових основ вищої освіти.

Можлива діяльність може включати:

- Анкетування та дослідження специфічних питань реформ (включаючи публікації та розповсюдження результатів);
- Експертні поради;

- Організація конференцій, семінарів, групових занять, круглих столів (які повинні призвести до операційних висновків та рекомендацій);
- Перекваліфікація та тренування персоналу щодо питань політики управління (які можуть включати продукування матеріалів тренування);
- Кампанії, які підвищують знання про реформу вищої освіти.

Структурні Заходи можуть лише включити **невеликі за об'ємом та короткі за терміном** проекти мобільності для студентів, персоналу університету та офіційним представникам партнерських організацій та інститутів **за умови**, що мобільність допомагає досягнути цілей проекту.

Проекти можуть пропонувати мобільність також у формі стажування або перекваліфікації у партнерському інституті або юридичній особі, що не належить до партнерства.

Заявки-пропозиції для Структурних Заходів, які переважно направлені на вплив на інституційний рівень без демонстрації того, що проект буде мати загальнонаціональний вплив, не будуть обраними.

6. УМОВИ ВИКЛЮЧЕННЯ З ПРОГРАМИ

Заявники повинні підписати декларацію, в якій би підтвердили, що вони не знаходяться ні в одній з ситуацій, які описані у Статтях 93 та 94 Фінансового Регулювання, що стосується основного бюджету ЄС (Регулювання Ради (ЄС, Євроатом) № 1605/2002) і встановлені нижче.

Заявники будуть виключені від участі у проекті якщо вони знаходяться в одній з таких ситуацій:

- а) Є банкрутом або на межі банкрутства, їх справи адмініструє суд, ввійшли у договір з кредиторами, відклали бізнес діяльність, підлягають розгляду щодо цих питань або знаходяться в одній зі схожих ситуацій;
- б) Їх було звинувачено у образі, яка стосується професійної діяльності, рішенням, яке має силу *res judicata*;
- в) Вони були винними у прихованні професійної неправильної діяльності, яку може підтвердити будь-який владний орган;
- г) Вони не виконали зобов'язань, які стосувалися виплати соціальних виплат або сплати податків у відповідності з юридичними правилами країни, де була заснована організація або в якій буде виконуватися проект;
- д) Вони були суб'єктом судового рішення *res judicata* за корупцію, несплату податків, залучення до кримінальної організації або будь-яких інших нелегальних видів діяльності, які пов'язані з фінансовими інтересами;
- е) Їм було надано грант раніше від бюджету ЄС, і вони не змогли виконати умови контракту;

Заявникам не буде надано фінансову допомогу якщо в день надання гранту вони:

- а) Є суб'єктом конфліктуючих інтересів;
- б) Є винними у поданні невірної інформації або не можуть надати таку інформацію, яку вимагає управління гранту як умова участі у процедурі відбору;

Відповідно до Статей від 93 до 96 Фінансового Регулювання, адміністративні та фінансові штрафи можуть бути накладені на заявника, який виявиться винним у поданні невірної інформації або у разі надходження інформації, що вони не змогли виконати умови попереднього гранту, який їм було надано.

7. КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ НА ОТРИМАННЯ ГРАНТУ

Критерії відбору мають бути такими, щоб зробити можливим виявити здатність заявника виконати запропоновані дії або роботу програму.

7.1. Технічна здатність

Заявники повинні мати професійну компетенцію та кваліфікацію, які є необхідними для завершення всіх запропонованих видів діяльності відповідно до програми.

З метою дозволу доступу до технічних можливостей заявники повинні подати список всіх проектів, які раніше були впроваджені у відповідному полі заявником або їх партнерами.

Комісія буде звертатись по думку Представників та Національних Офісів Темпуса щодо технічної можливості партнерів.

7.2. Фінансова можливість

Заявники повинні мати стабільні та належні джерела фінансування для того, щоб підтримати їх діяльність протягом всього періоду дії гранту та тривалості проекту.

Заявники повинні подати декларації, повністю заповнені та підписані, які б засвідчили їх статус як юридичної особи та їх фінансову та операційну здатність до завершення пропонованої діяльності³.

Підтвердження фінансової здатності не стосується публічних органів та міжнародних організацій. Публічні органи вважаються такими, що мають необхідну фінансову та адміністративну стабільність для того, щоб виконати проект відповідно до програми Темпус: їм не потрібно надавати документацію для того, щоб це підтвердити.

Для того, щоб дозволити доступ до їх фінансових можливостей організації (інші ніж публічні органи та міжнародні організації) повинні подати разом з їх заявкою:

- рахунки по дебету і кредиту організації-заявника разом з балансовим документом за останні три роки;
- бланк по банкових деталях, заповнений заявником і засвідчений банком (вимагаються оригінали підписів)⁴

Важливо: Якщо на основі поданих документів Комісія вважає, що відповідне фінансове забезпечення не підтверджене або не є достатнім, вона може:

- відхилити заявку;
- запросити більше інформації;
- Вимагати фінансових гарантій (дивись 10.3);
- Запропонувати грантову угоду без перед фінансуванням.

7.3. Аудит

Заявки на грант повинні супроводжуватися зовнішнім аудиторським звітом, який зробить затверджений аудитор. Цей звіт повинен засвідчити рахунки за останній рік та фінансову спроможність заявника.

Це зобов'язання **не стосується** публічних органів, закладів середньої та вищої освіти, міжнародних організацій публічного права, або таких установ, які отримують грант зі спільною відповідальністю за умови якщо заявка включає декількох інститутів, які отримують грант⁵.

³ Бланк фінансової декларації у додатках

⁴ Бланк цього документу у додатках

⁵ Тільки якщо так вирішено компетентним призначеним представником на основі його аналізу управлінських ризиків